

**Agencija za trg
vrednostnih papirjev**

**LETNO POROČILO O DELU AGENCIJE
ZA TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV ZA
LETO 1998**

LETNO POROČILO O DELU AGENCIJE ZA TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV ZA LETO 1998

I. UVOD

To poročilo je peto letno poročilo o delu Agencije za trg vrednostnih papirjev (v nadaljevanju Agencija), katerega namen je prav tako kot pri prejšnjih poročilih seznaniti širšo javnost z delovanjem Agencije v posameznem koledarskem letu. Podatki v tem poročilu se praviloma časovno nanašajo na delo Agencije v letu 1998, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo tudi na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi celovitejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma dogodkih, ki se nanašajo na delo Agencije. V prilogah poročila so prikazani tudi nekateri podatki, ki predstavljajo delo Agencije od ustanovitve do konca leta 1998.

Na podlagi 152. člena Zakona o trgu vrednostnih papirjev (Uradni list RS, št. 6/94, odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije, št.U-I-287/95 z dne 14.11.1996, objavljena v Uradnem listu RS, št. 68/96; v nadaljevanju ZTVP) potrjuje letna poročila o delu Agencije Državni zbor Republike Slovenije. Na podlagi 151. člena ZTVP pa Agencija tudi polletno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije o stanju na trgu vrednostnih papirjev.

Agencija je vsa navedena poročila vsako leto tekoče predložila Državnemu zboru Republike Slovenije, ki je do sedaj potrdil letno poročilo o delu Agencije za leto 1994, medtem ko letnih poročil za 1995, 1996 in 1997 Državni zbor Republike Slovenije še ni obravnaval.

1. USTANOVITEV, PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE, ORGANI IN DELOVNA SKUPNOST AGENCIJE

1.1. USTANOVITEV IN PRAVNI POLOŽAJ

Agencija je pravna oseba, ustanovljena z ZTVP, ki je začel veljati 13.3.1994, kot neodvisna organizacija, ki pri opravljanju svojih nalog deluje v javnem interesu z namenom zaščite investitorjev in razvoja trga vrednostnih papirjev.

Organizacijo in poslovanje Agencije določa statut, ki ga potrdi Državni zbor Republike Slovenije.

Sredstva za delo Agencije se zagotavljajo predvsem iz taks in nadomestil za odločanje o posameznih zadevah, katerih višino določa tarifa, ki jo izda Agencija v soglasju z Vlado Republike Slovenije.

Nadzor nad poslovanjem Agencije opravlja Državni zbor Republike Slovenije, ki potrjuje tudi finančni načrt in letni obračun Agencije.

Nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo, gospodarno in učinkovito rabo sredstev Agencije opravlja Računsko sodišče Republike Slovenije.

Sedež Agencije je v Ljubljani, Kotnikova 28.

1.2. BISTVENE NALOGE AGENCIJE

Agencija opravlja naloge v zvezi s poslovanjem z vrednostnimi papirji, določene v ZTVP, Zakonu o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (Uradni list RS, št. 6/94, odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije, št. U-I-287/95 z dne 14.11.1996, objavljena v Uradnem listu RS, št. 68/96, 25/97, 32/97 – popravek, 10/98, 26/99; v nadaljevanju ZISDU) in Zakonu o prevzemih (Uradni list RS, št. 47/97; v nadaljevanju ZPRE).

Na podlagi navedenih zakonov sestavljajo povzete naloge Agencije štiri osnovna področja, in sicer:

- izdaja dovoljenj: za poslovanje finančnih institucij po ZTVP in ZISDU, za javno ponudbo vrednostnih papirjev, za ponudbo za odkup, borznim posrednikom za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji in članom uprav družb za upravljanje;
- nadzor nad trgom vrednostnih papirjev in nadzor finančnih institucij, ustanovljenih na podlagi ZTVP in ZISDU, ter nadzor postopkov v zvezi s prevzemi po ZPRE;
- priprava podzakonskih aktov Agencije, ki so pravna podlaga za urejanje, kontrolo in razvoj trga vrednostnih papirjev v Republiki Sloveniji;
- vodenje registrov in drugih podatkov s področja trga kapitala, ki so dostopni javnosti.

Konkretnejše pomembne naloge Agencije iz zgoraj navedenih sklopov so:

- izdaja dovoljenj za poslovanje finančnih institucij po ZTVP in ZISDU, ki so:
 - borzno posredniške družbe,
 - (pooblaščne) družbe za upravljanje,
 - (pooblaščne) investicijske družbe,
 - vzajemni skladi,
 - Ljubljanska borza, d. d., Ljubljana,
 - KDD – Centralna klirinško-depotna družba, d. d., Ljubljana,
- izdaja dovoljenj za javno ponudbo vrednostnih papirjev,
- izdaja dovoljenj za ponudbo za odkup,
- organiziranje izpitov borznih posrednikov in članov uprav družb za upravljanje,

- dajanje soglasij k aktom Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana,
- dajanje soglasij k aktom KDD – Centralne klirinško-depotne družbe, d. d., Ljubljana,
- nadzor (pooblaščenih) družb za upravljanje, (pooblaščenih) investicijskih družb, vzajemnih skladov, Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana, KDD – Centralne klirinško-depotne družbe, d. d., Ljubljana, ter borzno posredniških družb in bank, ki opravljajo posle z vrednostnimi papirji (slednjih le v tem delu njihovega poslovanja) in nadzor nad postopki po ZPRE,
- priprava podzakonskih aktov na podlagi ZTVP, ZISDU in ZPRE,
- vodenje registrov in drugih zbirk podatkov s področja trga kapitala, ki so dostopni javnosti.

1.3. ORGANI AGENCIJE

Na podlagi 153. člena ZTVP so organi Agencije strokovni svet, nadzorni svet in direktor Agencije. Sestavo in imenovanje ter pristojnosti organov Agencije določata ZTVP in statut Agencije.

1.3.1. Strokovni svet

Strokovni svet sestavlja devet članov, od tega šest članov iz vrst neodvisnih strokovnjakov, predstavnik Banke Slovenije, predstavnik Ministrstva za finance in predstavnik Ministrstva za ekonomske odnose in razvoj. Člane strokovnega sveta in predsednika strokovnega sveta iz vrst neodvisnih strokovnjakov imenuje Vlada Republike Slovenije za dobo štirih let; po izteku mandata so lahko vnovič imenovani, razen predsednika strokovnega sveta, ki je lahko imenovan največ dvakrat zaporedoma. Po statutu Agencije Banka Slovenije, Ministrstvo za finance in Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj imenujejo svoje predstavnike kot člane strokovnega sveta za nedoločen čas, ki ga lahko kadarkoli odpokličejo, vendar le, če hkrati imenujejo drugega člana. Direktor je član strokovnega sveta iz vrst neodvisnih strokovnjakov.

Člani strokovnega sveta ne smejo biti pogodbeno vezani, zaposleni ali imeti lastniških deležev pravnih oseb, ki jim Agencija izdaja dovoljenje oziroma soglasje za poslovanje, in ne smejo opravljati nalog v organih političnih organizacij. Člani strokovnega sveta so dolžni varovati poslovno skrivnost, ki izhaja iz narave razmerja med Agencijo in tretjimi osebami, in poslovno skrivnost, ki je določena s posebnimi predpisi, tudi po prenehanju svoje funkcije.

V letu 1998 so bili člani strokovnega sveta: dr. Dušan Mramor (predsednik), dr. Marijan Kocbek, Marjan Odar, dr. Edo Pirkmajer, Andrej Simonič, mag. Božo Jašovič (do 15.1.1998), dr. Nina Plavšak (do 1.2.1998), dr. Mojmir Mrak (od 15.1.1998 do 2.7.1998), dr. Miha Juhart (od 30.7.1998), mag. Jovan Lukovac (od 30.7.1998), Aleš Žajdela (do 25.8.1998), mag. Marija Majič (od 25.8.1998), mag. Igor Kušar (do 1.11.1998), Marko Prijatelj (od 1.11.1998).

Vlada Republike Slovenije je z odločbo z dne 8.3.1999 na novo imenovala predsednika strokovnega sveta Agencije, tri člane strokovnega sveta iz vrst neodvisnih strokovnjakov ter predstavnico Ministrstva za finance. Člani strokovnega sveta Agencije so tako: dr. Miha Juhart (predsednik), Marko Prijatelj (namestnik), mag. Jovan Lukovac, Igor Colnar, mag. Matej Narat, Sonja Bukovec, vsi iz vrst neodvisnih strokovnjakov, mag. Marija Majič (predstavnica Banke Slovenije), dr. Edo Pirkmajer (predstavnik Ministrstva za ekonomske odnose in razvoj) in Alenka Selak (predstavnica Ministrstva za finance).

Strokovni svet je pristojen za sprejemanje splošnih aktov Agencije in za odločanje o posamičnih zadevah. Izdaja dovoljenj, soglasij in drugih odločitev o posamičnih zadevah, ob smiselni uporabi določb Zakona o pravnem postopku, poteka v senatu, ki ga sestavljajo člani strokovnega sveta. V ZPRE pa je določen poseben postopek za odločanje v zvezi s prevzemi.

Na podlagi določb statuta Agencije strokovni svet sprejema tudi načelna stališča o zadevah iz svoje pristojnosti s ciljem enotne uporabe zakonov.

Strokovni svet Agencije se je v letu 1998 sestel na 17 rednih in 3 korespondenčnih sejah.

1.3.2. Nadzorni svet

Nadzorni svet, ki na podlagi drugega odstavka 158. člena ZTVP nadzira poslovanje Agencije, sestavljajo trije člani, ki jih imenuje Državni zbor Republike Slovenije za dobo štirih let. Do izteka mandata so bili člani prvega nadzornega sveta dr. Nevenka Hrovatin (predsednica), Matjaž Miklavc in Borut Stanič. Državni zbor Republike Slovenije je 29.7.1998 imenoval nove člane nadzornega sveta, ki so: Matej Podlipnik (predsednik), Marta Cvikl in Marija Zagožen.

Na podlagi statuta Agencije se nadzorni svet pred predložitvijo Državnemu zboru Republike Slovenije seznanj z letnim obračunom Agencije za prejšnje leto, finančnim načrtom Agencije za prihodnje leto ter polletnim poročilom o stanju na trgu vrednostnih papirjev in letnim poročilom o delu Agencije. Nadzorni svet je vsako leto k vsem omenjenim poročilom podal svoje mnenje.

Seje nadzornega sveta sklicuje predsednik nadzornega sveta po potrebi, najmanj pa enkrat na leto. V 1998 se je nadzorni svet sestel na štirih sejah, od tega na dveh v novi sestavi.

1.3.3. Direktor

Direktorja Agencije, ki vodi poslovanje in organizira delo Agencije, na podlagi 156. člena ZTVP imenuje Vlada Republike Slovenije za dobo štirih let in je lahko po izteku mandatne dobe ponovno imenovan.

Do 1.2.1998 je bil direktor Agencije mag. Igor Kušar, direktor Marko Prijatelj pa je nastopil delo 1.11.1998.

1.4. DELOVNA SKUPNOST AGENCIJE

Organiziranje delovne skupnosti Agencije določa statut in na njemu temelječi interni akti Agencije. Na podlagi Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest je Agencija notranjeorganizacijsko strukturirana po naslednjih sektorjih in področjih:

- splošni sektor,
- pravni sektor,
- sektor za nadzor,
- sektor za informatiko,
- področje primarne izdaje vrednostnih papirjev,
- področje sekundarnega trga vrednostnih papirjev,
- področje investicijskih skladov,
- področje za mednarodno sodelovanje.

Na dan 31.12.1998 je bilo na Agenciji zaposlenih 23 delavcev, od tega 3 magistri ekonomije, 6 diplomiranih pravnikov, 8 diplomiranih ekonomistov, 1 diplomirani inženir matematike, 2 ekonomistki, 2 ekonomska tehnika in 1 gimnazijski maturant. V letu 1998 se je v Agenciji na novo zaposlilo 6 delavcev, delovno razmerje pa je prekinilo 5 delavcev.

Zaposleni so dolžni varovati poslovno skrivnost, ki izhaja iz narave razmerja med Agencijo in tretjimi osebami, in poslovno skrivnost, ki je določena s posebnimi predpisi tudi po prenehanju delovnega razmerja.

II. DELO AGENCIJE V LETU 1998

1. IZDAJA DOVOLJENJ OZIROMA SOGLASIJ

Med bistvene naloge Agencije sodi tudi izdaja dovoljenj finančnim institucijam, za katere sta bila ZTVP in ZISDU pravna podlaga za ustanovitev, izdaja dovoljenj za javno ponudbo vrednostnih papirjev in za ponudbo za odkup ter za opravljanje borzno posredniških poslov in poslov članov uprav družb za upravljanje. Na podlagi določb ZTVP Agencija izdaja tudi soglasja k aktom Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana in KDD – Centralno klirinške-depotne družbe, d. d., Ljubljana.

1.1. IZDAJA DOVOLJENJ ZA POSLOVANJE FINANČNIH INSTITUCIJ

1.1.1. Investicijski skladi in družbe za upravljanje

Agencija je v letu 1998 izdala:

- 12 soglasij za ustanovitev pooblaščenih investicijskih družb (v nadaljevanju tudi PID) zaradi preoblikovanja obstoječih pooblaščenih investicijskih družb,
- 2 soglasji k povečanju osnovnega kapitala pooblaščenih investicijskih družb zaradi pripojitve drugih pooblaščenih investicijskih družb,
- 4 dovoljenja za povečanje osnovnega kapitala pooblaščenih investicijskih družb na podlagi 69. člena Zakona o zaključku lastninjenja in privatizaciji pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe (ZZLPPO; Uradni list RS, št. 30/98),
- 5 soglasij k sklenitvi pogodbe o upravljanju pooblaščenih investicijskih družb z drugo družbo za upravljanje (v nadaljevanju tudi DZU),
- 1 soglasje za prevzem upravljanja vzajemnega sklada (v nadaljevanju tudi VS),
- 3 soglasja k spremembam pravil upravljanja in dopolnitvam prospekta za javno ponudbo investicijskih kuponov,
- 19 soglasij za zadolževanje pooblaščenih investicijskih družb.

Na dan 31.12.1998 je poslovalo 23 družb za upravljanje. Konec leta 1998 je poslovalo 46 pooblaščenih investicijskih družb, ki jih je upravljal 21 družb za upravljanje, in 15 vzajemnih skladov, ki jih je upravljal 10 družb za upravljanje. Dvema družbama za upravljanje je Agencija odvzela dovoljenje za opravljanje dejavnosti upravljanja investicijskih skladov in posebno dovoljenje za upravljanje pooblaščenih investicijskih družb (za eno družbo za upravljanje je postal odzvem dovoljenja pravnomočen v letu 1999).

V naslednjem seznamu so z opisano legendo prikazane navedene spremembe po posameznih družbah za upravljanje ali pooblaščenih družbah za upravljanje (PDZU) oziroma pooblaščenih investicijskih družbah in vzajemnih skladih:

Legenda:

poudarjen tekst	ustanovitev nove PID
(P)	povečanje kapitala zaradi pripojitve drugih PID
(ZZL)	povečanje kapitala na podlagi 69. člena ZZLPPO
(PoP)	sklenitev pogodbe o upravljanju PID z drugo DZU
(PU)	prevzem upravljanja vzajemnega sklada
(SP)	sprememba pravil upravljanja vzajemnega sklada
(z)	zadolževanje PID

AVIP DZU d.o.o., Kidričeva 7, 5000 Nova Gorica
- PID Vipa Invest NANOS, d. d. (z)
- PID Vipa Invest SOČA, d. d. (z)

ATENA DZU, d. o. o., Slovenska c. 56, 1000 Ljubljana

- **PID Atena 1. sklad, d. d.**
- **PID Atena 2. sklad, d. d.**

CAP-INVEST PDZU, d. o. o., Dunajska 22, Ljubljana

- Kompas sklad 1 PID, d. d. (PoP)
- Kompas sklad 2 PID, d. d. (PoP)
- Kompas sklad 4 PID, d. d. (PoP)

KBM INFOND DZU, d. o. o., Vita Kraigherja 5, 2000 Maribor

- Infond zlat PID, d. d. (ZZL)
- Hrast (SP)

KMEČKA DZU, d. d., Stegne 21, 1000 Ljubljana

- PID Kmečki sklad 1, d. d. (ZZL)
- PID Kmečki sklad 1, d. d. (P), d.d.
(preimenovala v PID Kmečka družba, d. d.)
- PID Kmečka družba, d. d. (z)

KREKOVA PDZU, d. o. o., Slovenska ulica 17, 2000 Maribor

- **PID ZVON ENA, d. d.**
- **PID ZVON DVA, d. d.**

NACIONALNA FINANČNA DRUŽBA DZU, d. o. o., Trdinova 4, 1000 Ljubljana

- Prvi investicijski sklad, d. d. (z)
- Gorenjski investicijski sklad, d. d. (z)
- Adriatic investicijski sklad, d. d. (z)
- Dolenjski investicijski sklad, d. d. (z)
- Štajerski investicijski sklad, d. d. (z)
- **NFD 1 IS PID, d. d.**
- **NFD 2 IS PID, d. d.**
- NFD IS PID, d. d. (ZZL – dve odločbi)
- NFD 2 IS PID, d. d. (P)

POMURSKA DZU, d. d., Slovenska 41, 9000 Murska Sobota

- **POMURSKA PID 1, d. d.**
- **POMURSKA PID 2, d. d.**

PRIFO DZU, d. o. o., Pristaniška 8, 6000 Koper

- Pika (SP)

PRIMORSKI SKLADI DZU, d. o. o., Pristaniška 8, 6000 Koper

- Modra linija PID, d. d. (z)
- Modra linija PID 2, d. d. (z)
- Pika (PU)

PROBANKA DZU, d. o. o., Strossmayerjeva ul. 30, 2000 Maribor

- Zlata moneta PID, d. d. (z)
- **Zlata moneta I PID, d. d.**
- **Zlata moneta II PID, d. d.**
- Alfa (SP)

PULSAR DZU, d. o. o., Dalmatinova 2, Ljubljana

- Trdnjava PID, d. d. (PoP)
- Trdnjava 1 PID, d. d. (PoP)

TRIGLAV DZU, d. o. o., Slovenska 54, 1000 Ljubljana

- Triglav PID, d. d. (z)
- Triglav PID za Ljubljano in Zasavje, d. d. (z)
- Triglav PID za Dolenjsko in Posavje, d. d. (z)
- Triglav PID za Primorsko in Notranjsko, d. d. (z)
- Triglav PID za Štajersko in Koroško, d. d. (z)
- Triglav PID za Gorenjsko, d. d. (z)
- Triglav PID Ob Muri, d. d. (z)
- **Triglav Steber I PID, d. d.**
- **Triglav Steber II PID, d. d.**

VIZIJA DZU, d. o. o., Novi trg 5, 8000 Novo mesto

- DPB Vizija PID, d. d. (z)

1.1.2. Borzno posredniške družbe

V letu 1998 se je število pravnih oseb, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji, zmanjšalo s 43 v prejšnjem letu na 42. Med temi ima dovoljenje za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji 10 bank.

Banka Slovenije je odvzela dovoljenje za poslovanje z vrednostnimi papirji UBK banki, d. d., Ljubljana, ker je postala članica bančne skupine SKB banke, d. d., Ljubljana (na podlagi 43. člena ZTVP lahko banke, ki sestavljajo bančno skupino, opravljajo posle z vrednostnimi papirji le prek ene banke ali prek ene borzno posredniške družbe), Banka Creditanstalt, d. d., Ljubljana, pa se je pripojila k Bank Austria, d. d., Ljubljana, in s tem prenehala obstajati.

V letu 1998 je Agencija izdala dovoljenje za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji eni novi družbi, in sicer družbi NFD Investicijsko svetovanje, d. o. o., Ljubljana.

Agencija je izdala dvema bankama pozitivno mnenje za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji, štirim borzno posredniškim družbam pa je izdala dovoljenja za opravljanje dodatnih poslov z vrednostnimi papirji:

- Abanki, d. d., Ljubljana, je bilo izdano pozitivno mnenje za opravljanje vseh poslov z vrednostnimi papirji po vpisu pripojitve ABH, d. d., k Abanki, d. d., Ljubljana,
- Bank Austrii, d. d., Ljubljana, je bilo izdano pozitivno mnenje za upravljanje s finančnim premoženjem strank, za odkupovanje in pripravo novih izdaj ter za investicijsko svetovanje,
- družbi BPD Fida, d. o. o., Ljubljana, je bilo izdano dovoljenje za upravljanje s finančnim premoženjem strank in za investicijsko svetovanje,
- družbi Eastbrokers, d. d., je bilo izdano dovoljenje za upravljanje s finančnim premoženjem strank, za odkupovanje in pripravo novih izdaj ter za investicijsko svetovanje,

- družbi Ilirika, d. d., Ljubljana, je bilo izdano dovoljenje za opravljanje posla odkupovanje in priprava novih izdaj,
- družbi Perspektiva, d. d., Ljubljana, je bilo izdano dovoljenje za upravljanje s finančnim premoženjem strank, za odkupovanje in pripravo novih izdaj ter za investicijsko svetovanje.

1.2. IZDAJA DOVOLJENJ ZA JAVNO PONUDBO VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Na področju javnih ponudb vrednostnih papirjev je Agencija v letu 1998 izdala 13 dovoljenj za javno ponudbo vrednostnih papirjev.

Tabela 1: Izdana dovoljenja za javno ponudbo vrednostnih papirjev (VP)

Zap. št.	Izdajatelj VP	Nominalna vrednost emisije	Vrsta VP/ apoeni	Datum izdaje dovoljenja
1.	FACTOR BANKA, d. d., Ljubljana	420.000.000 SIT	obveznica na ime 4.200 ap po 100.000 SIT	7.1.1998
2.	STANOVANJSKI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE, Ljubljana	2.000.000.000 SIT	obveznica na ime 20.000 ap po 100.000 SIT	14.5.1998
3.	NOVA KREDITNA BANKA MARIBOR, d. d., Maribor	15.000.000 DEM	obveznica na ime 15.000 ap po 1.000 DEM	14.5.1998
4.	BANKA VIPA, d. d., Nova Gorica	2.000.000 ECU	obveznica na ime 10.000 ap po 200 ECU	1.7.1998
5.	KMEČKA DZU, d. d., Ljubljana	200.000.000 SIT	delnice -navadne na ime 20.000 ap po 10.000 SIT	1.7.1998
6.	KOŠAKI TMI, d. d., Maribor	66.360.000 SIT	delnice -navadne na ime 6.636 ap po 10.000 SIT	7.10.1998
7.	COMET, d. d., Zreče	1.700.688.000 SIT	delnice -navadne na ime 1.700.688 ap po 1.000 SIT	8.10.1998
8.	DELO, d. d., Ljubljana	667.646.000 SIT	delnice -navadne na ime 667.646 ap po 1.000 SIT	28.10.1998
9.	MERKUR, d. d., Kranj	9.125.850.000 SIT	delnice -navadne na ime 912.585 ap po 10.000 SIT	28.10.1998
10.	ABANKA, d. d., Ljubljana	7.000.000 ECU	obveznica na ime 70.000 ap po 100 ECU	28.10.1998
11.	TEHNOUNION, d. d., Ljubljana	840.050.000 SIT	delnice -navadne na ime 84.005 ap po 10.000 SIT	11.11.1998
12.	BANKA KOPER, d. d., Koper	3.000.000 USD	obveznica na ime 3.000 ap po 1.000 USD	11.11.1998
13.	OLJARICA, d. d., Kranj	704.040.000 SIT	delnice -navadne na ime 70.404 ap po 10.000 SIT	23.12.1998

Vir: Agencija

1.3. IZDAJA DOVOLJENJ ZA OBVEZNO JAVNO PONUDBO ZA ODKUP IN ZBIRANJE POOBLASTIL PO ZPRE

1.3.1. Izdaja dovoljenj za ponudbo za odkup

ZPRE, ki je bil kot zadnji zakon, ki določa naloge Agencije, sprejet sicer že v letu 1997, se je v praksi v poglavitnem delu začel izvajati leta 1998. Njegova temeljna cilja sta varstvo investitorjev na trgu vrednostnih papirjev in zaščita manjšinskih delničarjev pri prenosu kontrolnega deleža z nakupom delnic delniške družbe na organiziranem trgu vrednostnih papirjev. ZPRE v 56. členu pooblašča Agencijo za izdajo dovoljenj za ponudbo za odkup, in sicer za obvezno ponudbo za odkup (4. člen ZPRE) in prostovoljno ponudbo za odkup (5. člen ZPRE).

V letu 1998 je Agencija izdala dve dovoljenji za obvezno javno ponudbo za odkup, vendar nobena od ponudb ni bila uspešna.

Tabela 2: Izdana dovoljenja za ponudbo za odkup v letu 1998

Zap. št.	Prezemnik	Ciljna družba	Vrednostni papirji, na katere se nanaša ponudba	Datum izdaje dovoljenja
1.	Comet, d. d.	Tub Swaty, d.d.	navadne imenske delnice 285.628 ap po 4.000 SIT	9.7.1998
2.	Poslovni sistem Mercator, d. d.	Emona-Merkur d.d.	navadne imenske delnice 170.325 ap po 8.000 SIT	28.12.1998

Vir: Agencija

1.3.2. Izdaja potrdil o prejeti najavi zbiranja pooblastil

Način uresničevanja glasovalne pravice na podlagi organizirano zbranih pooblastil ureja ZPRE v 61. in 62. členu, omenjeni določbi zakona pa se uporabljata za vse delniške družbe. Oseba ali več oseb, ki nameravajo na skupščini delniške družbe uresničevati glasovalno pravico na podlagi organizirano zbranih pooblastil, morajo o tem predhodno obvestiti Agencijo in ji predložiti vzorec pooblastila. Pooblastilo osebi velja le za eno zasedanje skupščine delniške družbe, Agencija pa je eni ali več osebam izdala potrdilo o prejeti najavi zbiranja pooblastil za glasovanje. Na podlagi omenjenega zakona je Agencija v letu 1998 prejela obvestila o nameravanem zbiranju pooblastil za glasovanje na skupščini v 305 delniških družbah.

1.4. IZDAJA DOVOLJENJ BORZNIH POSREDNIKOM IN ČLANOM UPRAV DRUŽB ZA UPRAVLJANJE

Leta 1998 je Agencija pripravila dva redna in en izredni izpitni rok za opravljanje splošnega dela strokovnega izpita za pridobitev dovoljenja za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji in opravljanje poslov člana uprave družbe za upravljanje, dva redna ter en izredni izpitni rok za posebni del strokovnega izpita za pridobitev dovoljenja za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji – posredovanja, trgovanja, posebnega borznega trgovanja - ter po en redni izpitni rok za posebni del strokovnega izpita za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji – upravljanja s finančnim premoženjem, odkupovanja in priprave novih izdaj, investicijskega svetovanja - in za opravljanje poslov člana uprave družbe za upravljanje.

Agencija je na podlagi opravljenega splošnega dela izpita (zakoni s področja trga vrednostnih papirjev) in posebnega dela izpita (strokovni izpit s področja upravljanja finančnega premoženja, investicijskega svetovanja, priprave novih izdaj vrednostnih papirjev in praktični del izpita za borzne posrednike, ki ga na podlagi pogodbe izvaja Ljubljanska borza, d. d., Ljubljana) izdala 51 dovoljenj borznim posrednikom za opravljanje borzno posredniških poslov, 10 borznim posrednikom pa je izdala dovoljenja za dodatne borzno posredniške posle.

Agencija je leta 1998 izdala 4 dovoljenja za opravljanje poslov člana uprave družb za upravljanje.

Na dan 31.12.1998 je bilo v evidenci izdanih veljavnih dovoljenj borznim posrednikom 282 ljudi, v evidenci izdanih dovoljenj kandidatom za opravljanje poslov člana uprave družbe za upravljanje pa 61 ljudi.

1.5. SOGLASJA AGENCIJE K AKTOM LJUBLJANSKE BORZE IN KDD - CENTRALNE KLIRINŠKO-DEPOTNE DRUŽBE

Pomembne vsebinske spremembe in dopolnitve borznih aktov so bile opravljene v letu 1997, ko so Pravila in postopki poslovanja Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana, nadomestila sedem splošnih aktov borze, ki so do tedaj urejevali poslovanje Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana.

V letu 1998 je Agencija na podlagi 78. člena ZTVP potrdila spremembe statuta in spremembe Pravil in postopkov poslovanja Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana. Skupščina delničarjev borze je spremenila statut v delu, ki se nanaša na število članov nadzornega sveta, tako da se je zmanjšalo z dosedanjih 11 na 7 članov. Potrjene spremembe Pravil in postopkov Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana, pa se nanašajo na obveščanje in poročanje izdajateljv vrednostnih papirjev.

Na podlagi 112. člena ZTVP je Agencija v letu 1998 potrdila dve spremembi cenika osnovnih storitev KDD - Centralno klirinško-depotne družbe, d. d., Ljubljana.

2. NADZOR

Agencija je pri dosedanjem delovanju izvajala različne oblike nadzora nad tistimi pooblaščenimi udeleženci trga vrednostnih papirjev, ki jih po predpisih nadzoruje, pretežno pa je opravljala dve poglobitni obliki nadzora, in sicer nadzor s pregledovanjem informacijskih baz in nadzor s pregledovanjem dokumentacije in poslovanja v posamezni družbi.

Nadzor s pregledovanjem informacijskih baz je zastavljen za borzno posredniške družbe in družbe za upravljanje, ki morajo redno poročati Agenciji na podlagi podzakonskih aktov. Nekatere podatke morajo sporočiti dnevno, druge mesečno, trimesečno oziroma ob nastanku dogodka, za katerega obstaja obveznost poročanja. Družbe za upravljanje so dolžne redno poročati zase in za sklade, ki jih upravljajo, od leta 1995, borzno posredniške družbe pa od leta 1997.

V letu 1996 je bila vzpostavljena neposredna povezava med Agencijo in Ljubljansko borzo, d. d., Ljubljana, za vpogled v borzni informacijski sistem (BIS), v letu 1997 pa še povezava med Agencijo in KDD – Centralno klirinško-depotno družbo, d. d., Ljubljana, za vpogled v informacijski sistem KDD (KIS). Obe povezavi omogočata neposreden vpogled v nekatere podatke o opravljanju poslov posameznih pooblaščenih udeležencev na trgu vrednostnih papirjev.

Agencija z vzpostavljenimi informacijskimi bazami sistematično pregleduje izpolnjevanje ključnih predpisov o stanju v družbah, ki jih nadzoruje, in o njihovem poslovanju.

Nadzor s pregledovanjem dokumentacije in poslovanja v posamezni družbi, ki je pod nadzorom Agencije, se lahko opravlja v prostorih družbe ali v prostorih Agencije na podlagi predložene dokumentacije, ki jo izrecno zahteva Agencija. Glede na sam postopek in številno dokumentacijo, ki jo je treba pregledati, so lahko tovrstni postopki nadzora zelo dolgotrajni.

Podrobneje je postopek tega nadzora opredeljen s posebnim pravilnikom o postopku nadzora. Agencija opravlja nadzor na podlagi svojih rednih letnih programov nadzora, na podlagi pritožb strank ter na podlagi pobud in predlogov drugih udeležencev oziroma institucij.

V letu 1998 se je opazno povečal delež pregledov, ki so se začeli na podlagi pritožb strank borzno posredniških družb in lastnikov delnic pooblaščenih investicijskih družb oziroma na pobudo drugih institucij. V letu 1998 se je začel tudi nadzor v zvezi s postopki, povezanimi s prevzemi.

Od leta 1995 so vsi vzajemni skladi zavezani k reviziji letnega poslovanja, ki jo opravijo pooblaščen revizorji revizijskih družb, pooblaščne investicijske družbe pa od leta 1996. S tem je zagotovljen sistematičen nadzor nad ključnimi točkami poslovanja družb v več časovnih presekih znotraj leta. Ključnega pomena je, da so rezultati revizije – to je mnenje revizorja – javno objavljeni, in da so lastniki delnic pooblaščenih investicijskih družb oziroma enot premoženja vzajemnih skladov

opozorjeni, da si lahko celotno poročilo ogledajo v prostorih družbe za upravljanje. Tako jim je omogočeno kakovostno informiranje o delu teh družb, ki je podlaga za izvrševanje upravljalških pravic.

Na podlagi zakonskih predpisov, ki se bodo po pričakovanju uveljavili v letu 1999, bodo tudi borzno posredniške družbe zavezane k reviziji svojega poslovanja, tako da bo zagotovljen sistematičen vsakoletni nadzor nad vsemi tistimi elementi poslovanja, ki so bistvenega pomena za zakonitost in korektnost poslovanja borzno posredniških družb do strank.

Tabela 3: Postopki nadzorov s pregledovanjem dokumentacije in poslovanja posameznih družb, ki so potekali v letu 1998

Vrsta pregleda	Skupaj v postopku v letu 1998	Postopki, začetni v letu			Zaključeno v letu 1998	Še v postopku na dan 31.12.98	
		1996	1997	1998		Število	Od tega v odločanju na Vrhovnem sodišču RS
Javna ponudba vrednostnih papirjev	1	0	1	0	1	0	0
Borzno posredniške družbe in banke	28	0	8	20	9	19	1
DZU, ki upravljajo PID	10	1	1	8	9	1	1
DZU, ki upravljajo VS	3	0	0	3	3	0	0
Prezemi	1	0	0	1	0	1	0
Ljubljanska borza, d. d.	1	0	0	1	0	1	0
Skupaj	44	1	10	33	22	22	2

Vir: Agencija

Delo v nadzoru praviloma opravljajo vsi delavci Agencije oziroma kar 85% vseh zaposlenih v Agenciji. Občasno Agencija vključi tudi zunanje sodelavce – revizorje pri pregledovanju posameznih izbranih segmentov poslovanja v družbah, ki jih nadzira. Na podlagi 61. člena ZTVP je Agencija v letu 1994 pooblastila Ljubljansko borzo, d. d., Ljubljana, za izvajanje nadzora nad vodenjem knjige naročil borzno posredniških družb.

2.1. NADZOR NAD JAVNO PONUDBO VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Agencija opravlja nadzor postopka javne ponudbe vrednostnih papirjev na podlagi 35. člena ZTVP. V letu 1998 je bil končan en postopek nadzora javne ponudbe vrednostnih papirjev.

2.2. NADZOR NAD POSTOPKI PREVZEMA

Na podlagi 56. člena ZPRE je Agencija pooblaščenca za nadzor nad potekom ponudbe za odkup. V letu 1998 je bil končan en postopek nadzora nad izvajanjem ponudbe za odkup po ZPRE.

2.3. NADZOR POSLOVANJA BORZNO POSREDNIŠKIH DRUŽB IN BANK

Za nadzor s pregledovanjem informacijskih baz pooblaščenih udeležencev je Agencija razvila posebno bazo podatkov. V začetnem obdobju delovanja je pri tem nadzoru izhajala zgolj iz podatkov, ki so bili pridobljeni ob izdaji dovoljenj, v naslednjih letih pa se je izgrajevala elektronska baza podatkov, prilagojena potrebam tega nadzora Agencije.

Leta 1997 je pričel veljati podzakonski akt, ki je opredelil obveznost poročanja Agenciji s strani borzno posredniških družb in bank. Pooblaščenih udeležencev so dolžni mesečno poročati o strukturi svojih naložb in agregatno o naložbah svojih strank. Borzno posredniške družbe in banke morajo poročati tudi o poslih izven organiziranega trga, o plačilni nesposobnosti, o statusnih spremembah, o spremembah osnovnega kapitala in o drugih spremembah, ki se vpisujejo v sodni register, nadalje morajo sporočiti podatke o lastnikih borzno posredniške družbe, o njenih kapitalskih udeležbah v drugih borzno posredniških družbah, podatke o poslovalnicah, o kadrovske sestavi borzno posredniških družb in o spremembah splošnih pogojev poslovanja. Borzno posredniške družbe so dolžne predložiti Agenciji tudi letno in polletno poročilo, če pa je družba zavezana k reviziji, tudi revidirano letno poročilo. Posli pooblaščenih udeležencev izven organiziranega trga in struktura naložb se vnašata v bazo podatkov, ki je bila v ta namen nadgrajena v letih 1996 in 1997. Ta čas poteka projekt uvajanja elektronskega poročanja pooblaščenih udeležencev, kar bo bistveno izboljšalo ekonomsko in informacijsko učinkovitost poročanja zavezancev in s tem tudi nadzor s pregledovanjem informacijskih baz.

Nadzor poslovanja pooblaščenih udeležencev se izvaja tudi prek informacijskega sistema Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana in KDD – Centralne klirinško-depotne družbe, d. d., Ljubljana.

Agencija s pregledovanjem teh poročil spremlja stanje v borzno posredniških družbah in bankah, in sicer tako izpolnjevanje pogojev borzno posredniških družb in bank za opravljanje poslov kot tudi samo opravljanje poslov z vrednostnimi papirji.

V letu 1998 je bilo na novo začelih 20 postopkov nadzorov s pregledovanjem dokumentacije in poslovanja v posamezni borzno posredniški družbi oziroma banki. Skupaj z 8 postopki, ki so bili odprti še iz prejšnjega leta, je Agencija vodila postopek nadzora v 28 borzno posredniških družbah in bankah. V nadzoru je preverjala pritožbe strank borzno posredniških družb, način vodenja evidenc v borzno posredniških

družbah in iz njih razviden način poslovanja s strankami, s tem pa je preverjala tudi usklajenost poslovanja borzno posredniške družbe s Sklepom o opravljanju poslov z vrednostnimi papirji (Uradni list RS, št. 23/97, 32/97 – popravek, 42/97 in 2/98). V dveh primerih je preverjala korektnost prenehanja poslovanja borzno posredniške družbe, posebno v odnosu do strank.

Ključne ugotovitve Agencije o odkritih nepravilnostih v poslovanju borzno posredniških družb so naslednje:

- neusklajenost splošnih pogojev poslovanja borzno posredniških družb s podzakonskimi akti,
- neskljenjene oziroma neustrezne pogodbe o posredovanju oziroma o gospodarjenju s premoženjem strank,
- neustrezno sestavljeni posamezni dokumenti, ki jih prejme stranka – potrdilo o prejemu naročila, obračun opravljenih poslov,
- neizpolnjevanje kadrovskih pogojev,
- neizpolnjevanje pogojev za opravljanje hrambe materializiranih vrednostnih papirjev,
- nepopolno in nepravilno vodenje poslovnih knjig in poslovnih evidenc,
- neustrezno vodenje knjige naročil,
- nezagotovljeno ločeno izkazovanje lastnih denarnih stanj in denarnih stanj strank ter ločeno izkazovanje denarnih stanj med posameznimi strankami,
- neupravičeno razpolaganje z vrednostnimi papirji (prodaja, zastava) in denarnimi sredstvi strank v korist borzno posredniških družb ali drugih strank borzno posredniških družb,
- nepravilnosti pri gospodarjenju z vrednostnimi papirji strank glede vrste naložb strank,
- odpiranje računov vrednostnih papirjev strank in izvrševanje nalogov za preknjižbo oziroma zastavo vrednostnih papirjev, ne da bi bila ustrezno preverjena identiteta stranke.

Agencija v primeru ugotovljenih nepravilnosti v poslovanju z odredbo naloži, da se nepravilnosti odpravijo. V letu 1998 je Agencija tako naložila odpravo nepravilnosti v šestih borzno posredniških družbah.

2.4. NADZOR POSLOVANJA INVESTICIJSKIH SKLADOV IN DRUŽB ZA UPRAVLJANJE

V letu 1998 se je nadaljeval nadzor poslovanja pooblaščenih investicijskih družb in vzajemnih skladov na podlagi pregleda trimesečnih in mesečnih poročil o poslovanju investicijskih skladov ter dnevnih poročil o medsebojnem trgovanju pooblaščenih investicijskih družb, Slovenskega odškodninskega sklada in Kapitalskega sklada pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Nadzor je zajemal predvsem pregled usklajenosti naložb skladov glede na omejitve, določene z ZISDU. Posebej so bile analizirane tudi izvenbilančne evidence pooblaščenih investicijskih družb.

Drugi del nadzora nad poslovanjem pooblaščenih investicijskih družb se je nanašal na redno mesečno poročanje in obveščanje javnosti o poslovanju investicijskih skladov. Zajemal je pregled podatkov o osebah, povezanih z družbo za upravljanje, in o povezanih imetnikih investicijskih kuponov vzajemnih skladov, prav tako pa tudi sprotno spremljanje poročanja o drugih dejstvih in dogodkih, ki so bili pomembni za poslovanje vzajemnih skladov in pooblaščenih investicijskih družb (seje odborov investitorjev vzajemnih skladov, seje nadzornih svetov in skupščine pooblaščenih investicijskih družb, spremembe statotov in pogodb o upravljanju pooblaščenih investicijskih družb ipd.). Na podlagi podatkov iz rednega poročanja je bila proučena povezanost med družbami za upravljanje, med skladi, ki jih upravljajo, in drugimi osebami v skladu z določbami ZISDU.

Del nadzora nad poslovanjem investicijskih skladov in družb za upravljanje se je izvajal s pregledom trgovanja skladov z vrednostnimi papirji na borzno-informacijskem sistemu Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana, in v informacijskem sistemu KDD – Centralne klirinško-depotne družbe, d. d., Ljubljana. Nekateri posli so bili podrobneje obravnavani v okviru nadzora s pregledovanjem dokumentacije in poslovanja v posameznih družbah. Posebna pozornost je bila posvečena pregledu zastav vrednostnih papirjev iz aktive pooblaščenih investicijskih družb.

V letu 1998 je Agencija zaradi hujših kršitev v poslovanju začela nadzor s pregledovanjem dokumentacije in poslovanja v dveh družbah za upravljanje, od katerih je ena upravljala samo pooblaščene investicijske družbe, druga pa pooblaščene investicijske družbe in vzajemne sklade.

Družbi A Trust DZU, d. d., Velenje, ki je upravljala pooblaščeni investicijski družbi Trdnjava in Trdnjava 1, je Agencija v juliju 1998 odvzela dovoljenje za upravljanje investicijskih skladov zaradi hujše kršitve določb ZISDU na področju naložb investicijskih skladov, prepovedanih poslov in oviranja opravljanja nadzora Agencije. Vrhovno sodišče Republike Slovenije je odločbo Agencije potrdilo v septembru 1998, v decembru 1998 pa je Agencija izdala soglasje k sklenitvi pogodbe o upravljanju pooblaščenih investicijskih družb Trdnjava in Trdnjava 1 z družbo za upravljanje Pulsar, d. o. o., Ljubljana.

Agencija je pri opravljanju nadzora nad poslovanjem investicijskih skladov ugotovila hujše kršitve ZISDU tudi pri družbi za upravljanje Nika, d. d., Ljubljana, ki je upravljala vzajemne sklade Miha, Nika delniški in Nika SPD ter pooblaščene investicijske družbe Nika PID, Nika PID1 in Nika PID 2. Kršene so bile določbe omenjenega zakona o naložbah in prepovedanih poslih pooblaščenih investicijskih družb, zaradi česar je v decembru 1998 družbi za upravljanje Nika izrekla ukrep odvzema dovoljenja za upravljanje investicijskih skladov. Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v marcu 1999 odločbo Agencije potrdilo.

Agencija je v juniju 1998 izdala soglasje k sklenitvi pogodbe o upravljanju pooblaščenih investicijskih družb Kompas sklad 1, Kompas sklad 2 in Kompas sklad 4 z družbo za upravljanje Cap-Invest. Omenjene pooblaščene investicijske družbe je pred tem upravljala družba Divida, ki ji je Agencija na podlagi nadzora poslovanja odvzela dovoljenje za upravljanje investicijskih skladov že v letu 1997, Vrhovno sodišče Republike Slovenije pa je odločbo Agencije o odvzemu potrdilo v februarju 1998.

Podrobnejše so postopki v zvezi z navedenimi odločbami Agencije opisani v 3. poglavju tega poročila.

2.5. NADZOR KDD – CENTRALNE KLIRINŠKO DEPOTNE DRUŽBE

Na podlagi 138. člena ZTVP Agencija opravlja nadzor nad poslovanjem KDD – Centralne-klirinško depotne družbe, d. d., Ljubljana. Nadzor redno poteka na podlagi sistema tekočega poročanja o poslovnih zadevah KDD – Centralno klirinško-depotne družbe, d. d., Ljubljana, z neposredno računalniško povezavo in pisnimi poročili. Neposredna računalniška povezava zagotavlja Agenciji poleg podatkov, ki jih potrebuje za spremljanje poslovanja KDD – Centralne klirinško-depotne družbe, d. d., Ljubljana, še vrsto agregatnih podatkov, ki jih Agencija uporablja pri spremljanju trga vrednostnih papirjev v celoti.

2.6. NADZOR NAD POSLOVANJEM LJUBLJANSKE BORZE

Nadzor delovanja Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana, ki na podlagi pogodbe zagotavlja tudi pogoje za trgovanje z vrednostnimi papirji izven borze in za objavo njihovih tečajev, se izvaja predvsem s pregledovanjem poročil, ki jih Ljubljanska borza, d. d., Ljubljana, posreduje Agenciji, in s spremljanjem trgovanja prek borznega informacijskega sistema.

Najpodrobnejši nadzor poslovanja Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana, je bil izveden konec leta 1996 v sodelovanju tuje svetovalne hiše iz Londona, specializirane za borzno trgovanje, z namenom oceniti učinkovitost obstoječega sistema trgovanja z vrednostnimi papirji. Na podlagi ugotovitev nadzora nad poslovanjem pooblaščenih udeležencev in ocene obstoječega sistema trgovanja je Agencija predlagala Ljubljanski borzi, d. d., Ljubljana, ustrezne spremembe obstoječih borznih aktov v zvezi z naročilom s preudarkom, skupnim računom, postopkom razširitve kotacije vrednostnega papirja, sankcioniranjem izdajateljev v primeru neažurnega obveščanja o poslovnih dogodkih, reševanjem pritožb vlagateljev in v zvezi z nadzorom borze nad poslovanjem borznih članov.

Navedene spremembe borznih aktov so zajete v Pravilih in postopkih poslovanja Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana, ki jih je Agencija potrdila v decembru 1997. Pravila in postopki poslovanja borze so nadomestili sedem splošnih aktov borze, ki so do tedaj urejali poslovanje Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana.

Na temelju ugotovitev opravljenega nadzora nad poslovanjem Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana, v letu 1998 je Agencija pozvala borzo, naj dopolni Pravila in postopke poslovanja Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana, v delu, ki se nanaša na sprejem delnic pooblaščenih investicijskih družb na organizirani trg.

3. POSTOPKI PRED SODIŠČI V ZVEZI Z DELOM AGENCIJE

Zakon in drugi predpisi, ki jih pri svojem delu uporablja Agencija, oziroma podzakonski predpisi, ki jih izdaja Agencija na podlagi zakonskih pooblastil, so lahko predmet presoje Ustavnega sodišča Republike Slovenije.

Zoper odločbe Agencije, izdane v posamičnih zadevah, so v skladu z zakonskimi določili dopustne pritožbe na Vrhovno sodišče Republike Slovenije.

3.1. POSTOPKI PRED USTAVNIM SODIŠČEM REPUBLIKE SLOVENIJE

3.1.1. DZU Divida

Pred Ustavnim sodiščem Republike Slovenije je bil v teku postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti posameznih določb ZTVP in ZISDU, ki ga je leta 1997 sprožila družba za upravljanje Divida, upravljanje investicijskih skladov, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: DZU Divida), in sicer petega odstavka 112. člena, prvega odstavka 124. člena, drugega odstavka 111. člena, prve alineje 114. člena ZISDU in drugega odstavka 161. člena ZTVP. Gre za določbe, ki napotujejo k uporabi določb Zakona o pravnem postopku pri postopku odločanja Agencije, določbe, ki omogočajo Agenciji kot organu nadzora pregled knjig, spisov in dokumentov družbe za upravljanje, ki se nanašajo na poslovanje investicijskih skladov, in določbe, ki izključujejo pritožbo proti odredbi, ki jo Agencija izda v postopku nadzora nad poslovanjem investicijskih skladov in družb za upravljanje.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je s sklepom z dne 4.2.1999 zavrglo pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti prvega odstavka 124. člena ZISDU v povezavi z drugim odstavkom 161. člena ZTVP, ker DZU Divida nima neposrednega pravnega interesa za izpodbijanje navedenih zakonskih določb. Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti petega odstavka 112. člena, drugega odstavka 111. člena in prve alineje 114. člena ZISDU pa je Ustavno sodišče republike Slovenije zavrnilo, ker so predmetne določbe zakona skladne z ustavo. Neizvršitev odredbe Agencije, zoper katero ni posebne pritožbe, ima za posledico začetek postopka za odvzem dovoljenja za opravljanje dejavnosti. Ta pa se konča z odločbo, zoper katero je dopustna pritožba. Z vložitvijo tega pravnega sredstva je pobudnici v celoti dana možnost, da učinkovito brani svojo pravno korist, je navedlo Ustavno sodišče Republike Slovenije. Pristojnost Agencije, da pregleduje knjige, spise in dokumente družbe za upravljanje, ki se nanašajo na poslovanje investicijskih skladov, ne pomeni zgolj možnosti Agencije, da ima vpogled v dokumentacijo, temveč lahko zahteva njeno izročitev.

3.1.2. DZU A Trust

Družbi za upravljanje A Trust, družba za upravljanje s skladi, d. d., Velenje (v nadaljevanju: DZU A Trust), je Agencija z odločbo izrekla ukrep odvzema dovoljenja za opravljanje dejavnosti upravljanja investicijskih skladov in posebnega dovoljenja za upravljanje pooblaščenice investicijske družbe. Vrhovno sodišče Republike Slovenije je pritožbo DZU A Trust zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo odločbo Agencije.

Pred Ustavnim sodiščem republike Slovenije je DZU A Trust podala pobudo za oceno ustavnosti četrtega in petega odstavka 139. člena ZISDU, ki se nanašata na razpolaganje z delnicami, ki jih pooblaščenica družba za upravljanje prejme namesto izplačila letne provizije ter namesto izplačila stroškov ustanovitve, in na dolžnost vrnitve teh delnic, če pogodba o upravljanju preneha zaradi razlogov na strani družbe za upravljanje.

Ustavno sodišče Republike Slovenije o pobudi za oceno ustavnosti še ni odločalo.

3.1.3. Dadas BPH

Ustavno sodišče je obravnavalo ustavno pritožbo borzno posredniške družbe Dadas BPH, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: Dadas BPH). Dadas BPH je ustavno pritožbo vložil zoper sklep Vrhovnega sodišča Republike Slovenije v zvezi z odločbo Agencije, s katero mu je ta odvzela dovoljenje za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji, ker je s posredovanjem v poslih z vrednostnimi papirji, sklenjenih z namenom manipulacije cen vrednostnih papirjev, storil hujšo kršitev predpisov o poslovanju z vrednostnimi papirji. Vrhovno sodišče Republike Slovenije je s sklepom pritožbo Dadasa BPH zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo odločbo Agencije.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je ustavno pritožbo Dadasa BPH zavrnilo. V obrazložitvi je navedlo, da je ugotovitev o nedopustnosti ravnanja Dadasa BPH v skladu z zakonom in da odločbi Agencije in Vrhovnega sodišča Republike Slovenije opredeljujeta vse elemente, ki so odločilni za izrek ukrepa odvzema dovoljenja.

3.2. POSTOPKI PRED VRHOVNIM SODIŠČEM REPUBLIKE SLOVENIJE

3.2.1. DZU Divida

Agencija je z odločbama, izdanima pooblaščenima investicijskima družbama Kompas Sklad 1, d. d. (v nadaljevanju: Kompas sklad 1 PID) in Kompas sklad 2 PID, d. d. (v nadaljevanju: Kompas sklad 2 PID), prepovedala KDD – Centralni klirinško-depotni družbi, d. d., Ljubljana izvršitev naloga pooblaščenih investicijskih družb Kompas

sklad 1 PID in Kompas sklad 2 PID za vknjižbo delnic na račun DZU Divida zaradi plačila provizije za upravljanje v letih 1996 in 1997.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je pritožbama Kompas sklad 1 PID in Kompas sklad 2 PID ugodilo in razveljavilo odločbi Agencije. Navedlo je, da ima Agencija zakonska pooblastila za izrek začasne prepovedi prenosa vrednostnih papirjev iz računov pooblaščenih investicijskih družb, ne pa tudi za izrek prepovedi njihove izdaje.

3.2.2. Savinjska BPD

Agencija je zavrgla zahtevo fizične osebe za priznanje statusa stranke v postopku nadzora nad poslovanjem Savinjske borzno posredniške družbe, d. d., Žalec, ker ni zakonskih določb, ki bi dopuščale v postopkih nadzora udeležbo drugih oseb, razen tistih, nad katerimi opravlja Agencija nadzor. ZTVP dovoljuje udeležbo drugih oseb samo v postopkih za izdajo soglasja oziroma dovoljenja.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je pritožbo fizične osebe zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo odločbo Agencije.

3.2.3. DZU A Trust

Agencija je izrekla DZU A Trust ukrep odvzema dovoljenja za opravljanje dejavnosti upravljanja investicijskih skladov in posebnega dovoljenja za upravljanje pooblaščenih investicijskih družb zaradi več kršitev določb ZISDU. Do pravnomočnosti odločbe o odvzemu dovoljenja je Agencija DZU A Trustu prepovedala upravljanje pooblaščenih investicijskih družb Trdnjava, d. d., in Trdnjava 1, d. d. Hkrati je prepovedala Agenciji Republike Slovenije za plačilni promet izvršitev nalogov pooblaščenih oseb družbe za upravljanje za prenos denarnih sredstev z računov investicijskih skladov, ki jih upravlja, ter prepovedala KDD – Centralno klirinški-depotni družbi, d. d, Ljubljana, izvršitev nalogov pooblaščenih oseb družbe za upravljanje za prenos vrednostnih papirjev investicijskih skladov, ki jih upravlja družba za upravljanje, na druge osebe. DZU A Trust je po ugotovitvah Agencije huje kršila določbe ZISDU glede naložb investicijskih skladov, sklepala je posle za račun investicijskih skladov, ki jih zakon prepoveduje, ter ovirala postopek nadzora Agencije s tem, da ni predložila zahtevane dokumentacije.

DZU A Trust je pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije vložila pritožbo zoper odločbo o začasni prepovedi upravljanja in pritožbo zoper odločbo o odvzemu dovoljenja. Vrhovno sodišče Republike Slovenije je obe pritožbi DZU A Trusta zavrnilo kot neutemeljeni in potrdilo odločbi Agencije.

3.2.4. Comet

Agencija je izdala dovoljenje družbi Comet, Umetni brusi in kovine, d. d., Zreče (v nadaljevanju: družba Comet), za javno ponudbo za odkup delnic izdajatelja Swaty,

tovarna umetnih brusov, d. d., Maribor (v nadaljevanju: družba Swaty). Družba Swaty je zoper izdano dovoljenje vložila ugovor in še pred odločitvijo Agencije o ugovoru tudi pritožbo s predlogom, da pritožbeno sodišče izpodbijano odločbo spremeni in zahtevo za izdajo dovoljenja za ponudbo za odkup delnic zavrne. Ugovor je Agencija z odločbo zavrгла. Družba Swaty je vložila pritožbo tudi zoper odločbo Agencije o ugovoru.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je pritožbama družbe Swaty ugodilo in odločbo Agencije o zavrženju ugovora razveljavilo, odločbo Agencije o izdaji dovoljenja za javno ponudbo za odkup pa razveljavilo in zadevo vrnilo Agenciji v novo odločanje.

Agencija je ob ponovnem odločanju z odločbo delno ugodila zahtevi družbe Comet in izdala dovoljenje za nadaljnjo javno prodajo navadnih imenskih delnic družbe Comet ter zavrгла zahtevo za izdajo dovoljenja za objavo ponudbe za odkup navadnih imenskih delnic družbe Swaty. Zoper to odločbo sta vložila ugovor družbi Comet in Swaty. Agencija je z odločbo zavrгла ugovor družbe Swaty, hkrati pa zavrnila ugovor družbe Comet. Zoper odločitev Agencije o ugovoru sta se pritožili družbi Comet in Swaty. Vrhovno sodišče Republike Slovenije je pritožbo družbe Swaty zavrгло, pritožbi družbe Cometa pa je ugodilo, odločbo Agencije razveljavilo in zadevo vrnilo v novo odločanje. Ob ponovnem odločanju je Agencija ugotovila, da je bila ponudba družbe Comet za odkup delnic družbe Swaty dana v skladu z zakonom o prevzemih ter zavrnila zahtevo družbe Comet za izdajo dovoljenja za ponudbo za odkup delnic družbe Swaty. Zoper to odločbo se je pritožila družba Swaty.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije o pritožbi družbe Swaty še ni odločilo.

3.2.5. DZU Nika

Agencija je NIKI, družbi za upravljanje s skladi, d. d., Brežice (v nadaljevanju: DZU Nika), z odločbo začasno prepovedala upravljanje pooblaščenih investicijskih družb in vzajemnih skladov z delno omejitvijo prepovedi, ki dopušča nakup delnic in drugega premoženja z zbranimi lastniškimi certifikati. Agenciji Republike Slovenije za plačilni promet je prepovedala izvrševanje nalogov pooblaščenih oseb DZU Nika za prenos denarnih sredstev z računov pooblaščenih investicijskih družb in vzajemnih skladov, KDD – Centralni klirinško-depotni družbi, d. d., Ljubljana, pa je Agencija prepovedala izvrševanje nalogov pooblaščenih oseb DZU Nika za prenos vrednostnih papirjev pooblaščenih investicijskih družb in vzajemnih skladov. Hkrati je Agencija DZU Nika začasno prepovedala vplačilo in izplačilo investicijskih kuponov vzajemnih skladov. Agencija je odločbo o začasni prepovedi izdala zaradi ugotovljenih kršitev in na podlagi dejstva, da je z odredbo začela zoper DZU Nika postopek za odvzem dovoljenja za opravljanje dejavnosti upravljanja investicijskih skladov in posebnega dovoljenja za upravljanje pooblaščenih investicijskih družb. Zoper odločbo Agencije se je DZU Nika pritožila na Vrhovno sodišče Republike Slovenije.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je s sklepom z dne 29.1.1999 pritožbo DZU Nika zavrnilo kot neutemeljeno v delu, ki se nanaša na začasno prepoved upravljanja pooblaščenih investicijskih družb, in izpodbijano odločbo Agencije v tem delu

potrdilo. Hkrati je pritožbi DZU Nike delno ugodilo in odločbo Agencije razveljavilo v delu, ki se nanaša na začasno prepoved upravljanja vzajemnih skladov.

Zaradi hujših kršitev določb ZISDU o naložbah investicijskih skladov, sklepanja prepovedanih poslov in neupoštevanja odredbe Agencije o odpravi ugotovljenih nepravilnosti je Agencija DZU Nika odvzela dovoljenje za opravljanje dejavnosti upravljanja investicijskih skladov in posebno dovoljenje za upravljanje pooblašene investicijske družbe.

DZU Nika je zoper odločbo Agencije o odvzemu dovoljenja vložila pritožbo, Vrhovno sodišče Republike Slovenije pa jo je s sklepom z dne 3.3.1999 zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo odločbo Agencije.

4. PRIPRAVA PODZAKONSKIH AKTOV IN PREDLOGOV ZA SPREMEMBO ZAKONOV

4.1. PODZAKONSKI PREDPISI

Leta 1998 je Agencija sprejela 6 sprememb oziroma dopolnitev podzakonskih aktov.

A. Na podlagi določb **ZTVP** je Agencija sprejela spremembe oziroma dopolnitve naštetih podzakonskih aktov:

1. Pravilnik o pogojih za izdajo dovoljenj za opravljanje poslov borznih posrednikov in članov uprav družb za upravljanje (Uradni list RS, št. 17/94, 20/94, 51/94, 71/94, 64/95 - spremenjeno in prečiščeno besedilo, 82/98);

S spremembo in dopolnitvijo navedenega pravilnika je bila črtana določba, da splošni del strokovnega izpita velja eno leto od dneva, ko je bil opravljen, če kandidat v tem času ne opravi posebnega dela strokovnega izpita, in hkrati določeno, da opravljeni splošni del strokovnega izpita ne preneha veljati, če ga je kandidat opravil po 30.11.1995.

2. Sklep o opravljanju poslov z vrednostnimi papirji (Uradni list RS, št. 23/97, 32/97 - popravek, 42/97, 2/98).

Sprememba in dopolnitev omenjenega sklepa je uvedla skrbniške denarne račune strank, tako da so borznoposredniške družbe dolžne skleniti pogodbo o deponiranju denarnih sredstev strank pri Banki Slovenije. Takšna ureditev omogoča dosledno ločevanje denarnih stanj borzno posredniške družbe od denarnih stanj njenih strank.

3. Sklep o vsebini in načinu objave podatkov, ki so jih dolžni objavljati izdajatelji, ki izvajajo, ali so izvedli javno ponudbo vrednostnih papirjev (Uradni list RS, št. 37/96, 9/98).

Sklep določa poseben postopek za izdelavo prospekta za vrednostne papirje kasnejše izdaje, ki sestavljajo z že izdanimi vrednostnimi papirji, uvrščenimi v kotacijo na borzi, isti razred.

B. Na podlagi določb **ZISDU** je Agencija v letu 1998 sprejela spremembe in dopolnitve naslednjih podzakonskih aktov:

1. Sklep o revidiranju poslovanja vzajemnih skladov (Uradni list RS, št. 3/97, 11/98);
2. Sklep o revidiranju poslovanja investicijskih družb in pooblaščenih investicijskih družb (Uradni list RS, št. 3/97, 7/97 - popravek, 11/98)

Oba navedena sklepa vsebujeta določilo o obveznosti objave revidiranih izkazov poslovanja, skupaj s posebnim mnenjem za obveščanje javnosti.

3. Sklep o vsebini letnega in polletnega poročila o poslovanju investicijskih skladov (Uradni list RS, št. 5/95, 23/95, 16/96, 91/98).

Sklep določa, da morajo biti letno in polletno poročilo o poslovanju vzajemnega sklada ter računovodski izkazi vzajemnega sklada izdelani v skladu s slovenskim računovodskim standardom 38 – računovodske rešitve v vzajemnih skladih.

Do konca leta 1998 je Agencija sprejela 32 podzakonskih aktov na podlagi ZTVVP, ZISDU in ZPRE ter vrsto njihovih sprememb in dopolnitev.

4.2. PRIPRAVA NOVIH ZAKONOV IN PREDLOGI ZA SPREMEMBO ZAKONOV

Agencija je aktivno sodelovala tudi pri pripravi predlogov zakonov, povezanih z delovnim področjem Agencije, in sicer zlasti pri pripravi predlogov novega ZTVVP, Zakona o nematerializiranih vrednostnih papirjih, Zakona o deviznem poslovanju ter pri spremembah in dopolnitvah ZISDU. K slednjemu je Agencija pripravila svoja izhodišča za spremembo in dopolnitev zakona.

5. VODENJE REGISTROV IN DRUGIH JAVNIH PODATKOV TER OBVEZNE OBJAVE JAVNIH DRUŽB

5.1. JAVNI REGISTRI

Na podlagi 26. člena ZTVP Agencija vodi register izdanih dovoljenj za javno ponudbo, register prospektov in register vrednostnih papirjev, izdanih na podlagi javne ponudbe. Omenjeni registri so dostopni javnosti.

Na podlagi 145. člena ZTVP je Agencija izdala Sklep o obveščanju o poslih z vrednostnimi papirji, ki jih sklepajo osebe, ki imajo dostop do notranjih informacij, in o dostopnosti teh podatkov (Uradni list RS, št. 30/96). Z omenjenim sklepom se je Agencija obvezala voditi register o poslih, ki so predmet tega poročanja.

A. Register izdanih dovoljenj

vsebuje naziv izdajatelja vrednostnega papirja, nominalno vrednost posameznega vrednostnega papirja, vrsto vrednostnega papirja in datum izdaje dovoljenja.

B. Register prospektov

vsebuje seznam in posnete prospekte izdajateljev vrednostnih papirjev na podlagi javne ponudbe.

C. Register vrednostnih papirjev

vsebuje matično številko in naziv izdajatelja vrednostnega papirja, oznako vrednostnega papirja, ISIN oznako vrednostnega papirja, podatek o številu vrednostnih papirjev, nominalni vrednosti in skupni nominalni vrednosti.

D. Register o poslih insiderjev

vsebuje podatke o poslih z vrednostnimi papirji, ki jih sklepajo osebe, ki imajo dostop do notranjih informacij: ime ali podjetje zavezanca, vrednostni papir, količina, cena, skupna vrednost posla in datum transakcije; v register javno dostopnih podatkov se vpisujejo podatki o poslih, ki so bili sklenjeni najmanj 45 dni pred vpisom.

Leta 1998 so se nadaljevale dejavnosti v zvezi z vzpostavitvijo omenjenih registrov v elektronski obliki.

5.2. OBJAVE PODATKOV O POSLOVANJU JAVNIH DRUŽB

Poleg javnih registrov ATVP določa tudi načine objave za investitorje pomembnih podatkov o poslovanju javnih družb:

1. Javna družba je po 27. in 93. čl. ZTVP dolžna dostaviti Agenciji revidirano letno oziroma polletno (lahko nerevidirano) poročilo in zagotoviti njegovo javno dostopnost. Način objave določa Sklep o vsebini in načinu objave podatkov, ki so jih dolžni objavljati izdajatelji, ki izvajajo, ali so izvedli javno ponudbo vrednostnih papirjev (Uradni list RS, št. 37/96 in 9/98).
2. ZPRE nalaga v 66. členu javnim družbam obveznost obveščanja javnosti o vseh poslovnih dogodkih, ki bi lahko pomembneje vplivali na ceno vrednostnega papirja. Na podlagi omenjenega člena ZPRE je Agencija sprejela Sklep o podrobnejši vsebini, načinu in rokih za objavo obvestil o pomembnejših poslovnih dogodkih (Uradni list RS, št. 65/97). Za določitev postopka objave je sicer pristojna Ljubljanska borza, d. d., Ljubljana, ki odobrava obvestila izdajateljev, katerih vrednostni papirji so uvrščeni v kotacijo (A ali B), na dan objave pa so izdajatelji dolžni obvestilo posredovati tudi Agenciji.
3. Oseba, ki posredno ali neposredno pridobi 5% vseh delnic oziroma drugih vrednostnih papirjev izdajatelja, ki zagotavljajo glasovalno pravico, ter vsakih nadaljnjih 5% navedenih vrednostnih papirjev (kvalificirani delež), mora o tem obvestiti izdajatelja vrednostnih papirjev in Agencijo v roku treh delovnih dni od dneva pridobitve kvalificiranega deleža. Izdajatelj, ki je prejel omenjeno obvestilo, pa mora le-to objaviti v treh delovnih dneh po prejemu (64. člen ZPRE).

6. SODELOVANJE AGENCIJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

6.1. KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTJO

Pri opravljanju svojih nalog in pristojnosti Agencija deluje z namenom zagotoviti pregledna pravila delovanja trga vrednostnih papirjev in graditi zaupanje investitorjev v ta trg.

Zaradi izpolnjevanja te naloge, ki ji je podeljena z ZTVP, ZISDU in ZPRE, se je Agencija od svoje ustanovitve pogosto odzivala javnosti, ki nastopa kot posamični

investitor, kot širša javnost ali kot pooblaščen udeleženec na trgu vrednostnih papirjev. Agencija se je odzvala takrat, ko je zaznala potrebo po dodatnih pojasnilih določb navedenih zakonov ali po opozorilih strokovni javnosti z namenom zagotoviti poslovanje v skladu s predpisi.

Dejavnosti Agencije na področju stikov z javnostjo je možno strniti v dva večja sklopa glede na ciljno občinstvo in namen sporočil, in sicer na komunikacijo z investitorji in širšo javnostjo ter na komunikacijo s pooblaščenimi udeleženci na trgu vrednostnih papirjev.

Obvestila za javnost, sporočena medijem v letu 1998, so se nanašala zlasti na:

- seznanitev z izhodišči zakonskih sprememb Agencije v zvezi z ZISDU (dostop na spletnih straneh Agencije na internetu),
- opozorilo pri prodaji delnic nepooblaščenih akviziterjev (pripravljeno v sodelovanju z Ljubljansko borzo, d. d., Ljubljana, KDD – Centralno klirinško-depotno družbo, d. d., Ljubljana, Združenjem članov borze vrednostnih papirjev in Združenjem družb za upravljanje investicijskih skladov),
- odločbo Agencije o začasni prepovedi upravljanja pooblaščenih investicijskih družb in vzajemnih skladov DZU Nika,
- odločbo o odvzemu dovoljenja DZU A Trust za opravljanje dejavnosti upravljanja investicijskih skladov in posebnega dovoljenja za upravljanje pooblaščenih investicijskih družb,
- odločbo o odvzemu dovoljenja DZU Nika za opravljanje dejavnosti upravljanja investicijskih skladov in posebnega dovoljenja za upravljanje pooblaščenih investicijskih družb.

Agencija je konec leta 1998 pripravila tiskovno konferenco, katere namen je bil predstaviti javnosti pregled njenega dela v tekočem letu. Pojasnjevala in odgovarjala je tudi na posamezna konkretna vprašanja strank oziroma občanov, pooblaščenih udeležencev na trgu in drugih institucij.

Poblaščenim udeležencem na trgu vrednostnih papirjev, javnim družbam in družbam za upravljanje ter investicijskim skladom je v letu 1998 posredovala tudi stališča strokovnega sveta oziroma pojasnila določb ZTVP, ZISDU, ZPRE ter izdanih podzakonskih predpisov.

6.2. SODELOVANJE Z DOMAČIMI INSTITUCIJAMI

Agencija pri svojem delu redno sodeluje s pristojnimi ministrstvi, zlasti z Ministrstvom za finance, Ministrstvom za ekonomske odnose in razvoj, Banko Slovenije, Ljubljansko borzo, KDD – Centralno klirinško-depotno družbo, Slovenskim institutom za revizijo, Združenjem članov borze vrednostnih papirjev, Združenjem družb za upravljanje investicijskih skladov, Uradom Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja, tržno inšpekcijo ter drugimi institucijami.

Zlasti pa je bilo pomembno vključevanje Agencije v delovne skupine za usklajevanje domače zakonodaje na področju investicijskih storitev na trgu vrednostnih papirjev s pravno ureditvijo Evropske unije. Predstavnik Agencije sta se udeležila pregleda usklajenosti zakonodaj s pravno ureditvijo Evropske unije, ki je februarja 1999 potekal v Bruslju. Takrat je bilo med drugim ugotovljeno, da je bila večina zahtev direktiv Evropske unije upoštevana že pri pripravi zakonov s področja trga vrednostnih papirjev in investicijskih skladov.

Agencija je sodelovala tudi pri pripravi okvirnega načrta za pomoč mednarodnih organizacij pri združitvi nadzornih organizacij s področja vrednostnih papirjev, zavarovalništva in bančništva v enotno, neodvisno nadzorno organizacijo.

6.3. SODELOVANJE S TUJIMI IN MEDNARODNIMI INSTITUCIJAMI

Agencija že od ustanovitve sodeluje s tujimi institucijami trga kapitala. Najbolj intenzivno je povezana z ustanovami, kjer se zaposleni dodatno izobražujejo oziroma udeležujejo rednih konferenc in srečanj.

Od leta 1994 poteka redno sodelovanje na dveh stalnih izobraževalnih seminarjih, ki ju pripravlja in vodi ameriški Securities and Exchange Commission (**SEC**) iz Washingtona. Pomladanski del, »International Institute for Securities Market Development«, v dveh tednih predstavlja obširen pregled delovanja ameriškega regulatorja trga kapitala, podrobno prikaže poslovanje z vrednostnimi papirji, tehnike nadzora nad udeleženci trga kapitala in mednarodno sodelovanje primerljivih institucij ter druge aktualne teme s področja trga kapitala.

Druga oblika izobraževanja, ki jo prav tako pripravlja in vodi ameriški SEC, je tako imenovani »Program on Securities Enforcement and Market Oversight«, ki podrobneje predstavlja področje nadzora pooblaščenih udeležencev trga kapitala.

V povezavi z omenjenima izobraževalnima oblikama so zaposleni v Agenciji obiskali še ameriške borze vrednostnih papirjev, borzno posredniške družbe in investicijske banke, svetovalna podjetja, klirinške hiše ter druge institucije, kjer so dopolnili znanje, pridobljeno na seminarjih.

Agencija je od leta 1996 redna članica mednarodne organizacije **IOSCO** (International Organization of Securities Commissions) s sedežem v Montrealu, Kanada. Organizacija (v katero je ta čas vključenih 91 članic) želi uresničevati visoko zastavljene standarde regulacije trga vrednostnih papirjev, omogočiti izmenjavo informacij in izkušenj med istovrstnimi institucijami z namenom razvoja trga kapitala posameznih nacionalnih držav, članic IOSCO, poenotiti pravila in združiti prizadevanje na področju nadzora mednarodnih transakcij z vrednostnimi papirji ter vzpostaviti mehanizme vzajemne pomoči med državami članicami.

Agencija je v okviru IOSCO članica predsedniškega odbora, odbora nastajajočih trgov (»emerging markets«) in evropskega regionalnega odbora.

Kot redna članica z glasovalno pravico sodeluje na letnih generalnih skupščinah in regionalnih srečanjih, sestankih in tematskih delavnicah. IOSCO omogoča tudi posebno obliko izpopolnjevanja znanja, t. i. »On-the-Job Training«. Pri tem se predstavniki komisij po izboru generalnega sekretarja udeležijo dve- do štiritedenskega izobraževanja v določeni instituciji trga kapitala izbrane regije sveta, kjer pridobivajo konkretne delovne izkušnje na svojem delovnem področju.

Med rednimi oziroma pogostimi oblikami izobraževanja so še seminarji v organizaciji naslednjih institucij:

- HM Treasury iz Londona (UK Regulatory Familiarisation Programme),
- Georgetown University iz Washingtona (Alternative Structures in Securities Markets Conference),
- Commodity Futures Trading Commission iz Chicaga (regulacija trgov izvedenih finančnih instrumentov) ,
- Bank of England
- in drugih.

Posebna oblika sodelovanja z državami članicami je tudi izmenjava informacij in mnenj glede posameznih vprašanj s področja organizacije trga kapitala in oblik nadzora nad njegovimi udeleženci. Posebno pomembno je sodelovanje med članicami določene regije oziroma med agencijami (komisijami), ki se srečujejo s podobnimi vprašanji in problemi razvoja trga kapitala. Z namenom okrepiti sodelovanje s sosednjimi državami bo Agencija na podlagi dogovorov, sklenjenih leta 1998, predvidoma v letu 1999 podpisala sporazume o sodelovanju s podobnimi institucijami sosednjih držav (Avstrijo, Češko, Italijo in Hrvaško). Namen tako imenovanih »Memorandum of Understanding« je določitev podlage za boljše, hitrejše in lažje sodelovanje med nadzornimi institucijami. Agencija predvideva, da bo sodelovanje najbolj intenzivno pri izmenjavi informacij s področja trgovanja z vrednostnimi papirji.

Med oblikami sodelovanja s tujimi institucijami omenimo še finančno pomoč organizacij USAID (US Agency for International Development) ter FSVC (Financial Services Volunteer Corps) iz New Yorka. Do leta 1997 sta obe sodelovali pri sofinanciranju udeležbe pri različnih oblikah izobraževanja zaposlenih Agencije. Agencija v prihodnje pričakuje ponovno vključitev v programe tehnične pomoči ameriške agencije USAID.